

پردیس امیر کبیر

زهره اسمعیل پور

روش های استفاده از منابع یادگیری ۶

بهار ۹۹

فضاهای آموزشی :

یکی دیگر منابع یادگیری فضاهای آموزشی می باشد در ابتدا سیر تحول این فضاها را بررسی می کنیم .

تحول آموزشگاه در ایران :

سازمان تعلیم و تربیت در ایران باستان عبارت از خانواده ، آتشکده یا آتشگاه و آموزشگاه های درباری بود . **دردوره هخامنشی** ، آموزشگاه های درباری فرزندان شاه ، بزرگان ، اعیان و اشراف را از سنین ۱۷ سالگی برای مشاغلی چون پزشکی ، ستاره شناسی ، مهندسی ، دبیری و حسابداری آماده می کردند .

در دوره ساسانیان محل آموزش معمولاً مراکز دینی زرتشتی و عیسوی یا امثال آن بود . بعد از

ظهور اسلام تغییراتی روی داد موسساتی که به تربیت افراد پرداختند عبارت بود از : خانه ،

مسجد ، مکتب ، مدرسه ، تعلیمات بزرگسال و خانقاه بعد از دوره مشروطیت نیز مدارس و

دانشکده هایی به سبک جدید به وجود آمد .

۱- مسجد :

مسجد اولین موسسه تعلیماتی مرکز اجتماع مسلمانان بود که بعد از نماز در آن مسائل دینی و

احکام شرع و قرآن آموزش داده می شد .

۲- مکتب:

با توجه به اهمیت دین اسلام برای علم آموزی در بعضی از مساجد برای تعلیم الفبا و قرآن مکتب دایر گردید. مکتب خانه ها در محله های دیگر مانند خانه یا مغازه نیز دایر می شدند. سن ورود به مکتب و دوره آن چندان مشخص نبود. برنامه مکتب خانه ، ابتدا تعلیم قرآن و بعد ها خواندن کتابهای فارسی و حفظ کردن مهم ترین وسیله یادگیری بود .

۳- خانه

اغنيا و اشراف از فرستادن فرزندان خود به مکتب ننگ داشتند و یا نواقصی که در کار مکتب دار وجود داشت، با صرف مبلغی بیشتر معلمان واجد شرایط را به خانه دعوت می کردند تا تعلیم فرزندان آنان را به عهده بگیرد .

۴- مدرسه :

در اواخر قرن سوم اولین مدرسه را ناصر کبیر، امیر طبرستان در آمل برپا کرد . در زمان نظام الملک تعدادی مدرسه در قسمت های مختلف دایر شد . طی سالیانی بعد در قرن ۱۱ در شهر اصفهان ۵۷ و در قرن ۱۳ در شیراز سیزده مدرسه وجود داشت .

۵ – تعلیمات بزرگسال :

از آغاز دوره اسلامی پیوسته کوشش می شد تا مردم به اصول و فروع دین آگاه شوند . برای این منظور سه نوع مجلس به نام وعظ ، روضه خوانی و تعزیه خوانی معمول گردید . این مجالس در مساجد ، مدارس و تکیا تشکیل می شدند .

۶- خانقاه :

برای تربیت سالکان و ارشاد آنان خانقاه تاسیس شد . هر خانقاه را یک پیر یا

شیخ یا قطب اداره می کرد که تربیت سالکان را برعهده داشت .

خانقاه شبانه روزی است که از دو قسمت تشکیل شده :

(الف) جماعت خانه برای جمع شدن ساکنان خانقاه در موقع پرداختن به امور اجتماعی .

(ب) زاویه که سالکان در آن سکونت دارند .

